

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVII (12)

No. (Štev.) 4

"ESLOVENIA LIBRE"

BUENOS AIRES,

28. januarja (enero) 1960

"Nekaj gnilega je v deželi Danski..."

Te Hamletove besede ljudje pogosto ponavljajo, zlasti tedaj, če hočejo podariti, da se v javnem življenju dogajajo velike nepravilnosti. Do teh pa vedno prihaja pod takimi režimi, kjer ljudstvo nima nobene možnosti za nadziranje in kritiziranje dela svojih vlad. V takih državah prihaja prej ali slej do velikih korupcij, nepravilnosti, samopašnosti. Občasniki mislijo, da jim je vse dovoljeno, da lahko z javnim premoženjem upravljajo tako, kakor da bi bilo njihovo, z ljudmi pa postopajo po svoji mili volji.

Tako je pri vseh avtoritativnih režimih, med katerimi ima vsekakor prvenstvo komunistični, ki je po svojem ustroju avtoritativni režim najhujše vrste. Saj se sama zgradba komunistične partije temelji na neizprosni železni disciplini, ki mora družiti najnižje partijske enote-trojke preko vseh partijskih odborov z najvišjim vrhom — centralnim komitejem. Ta je tisti forum v komunistični partiji, ki dejansko vlada. On daje navodila za strankino delo in vse smernice, on je tisti, ki pripravlja kongrese, na katerih delegati sprejmejo samo to, kar je pripravil in predložil centralni komitej, on je isti, ki usmerja ne samo politično delo v državi, ampak tudi gospodarsko, kulturno in socialno. Z eno besedo: Centralni komitej je v komunistični državi tisti partijski organ, ki je dejanska vlada, čeprav je po ustavih drugače določeno in so tam namesto njega določeni razni "izvršni sveti". V te svete pa zopet pridejo samo ljudje, ki so stoodstotno zanesljivi in preizkušeni komunisti, ki imajo za sabo dolgo dobo "borbe za pravice delovnega ljudstva". Skratka najboljša, kar komunisti premorejo.

Tako Centralni komitej v komunističnih državah neizprosno vlada nad državo in ljudstvi. Glavna in najbolj volivna osebnost v centralnem komiteju sleherne komunistične partije je pa glavni sekretar. Ostali člani komiteja so njegovi najozjati in najbolj zaupni sodelavci. Navadno so tudi njegovi osebni in ne samo politični prijatelji. Zato se pri komunistih se more nikdar zgoditi, da bi prišel kdo v centralni komitej, ki ne bi užival zaupanja strankinega glavnega tajnika. Če je pa kot član centralnega komiteja začel razmišljati s svojo glavo in ni hotel biti več povsem poslušno orodje glavnega tajnika, so ga povsod neusmiljeno odstranili. Pod Stalinom so taki možje izgubo nezaupanja plačevali s svojimi glavami, pod Titom pa z večletnimi zapori in odvzemom vseh gospodarskih ugodnosti in predprav, ki jih imajo komunistični oblastniki, kot smo videli pri Džilasu in Dedijerju.

Komunisti skrbno pazijo, da nerednosti, ki se pri njih zgodijo, ostanejo javnosti prikrite. Vse store, da "umazane perila" ne hodijo pred ljudje, ampak to store doma v partiji sami. Tako pri komunistih prihaja večkrat do raznih sprememb in zamenjav na vodilnih položajih. Ljudje mislijo, da so jih narekvale potrebe službe, v resnici je pa bila za to merodajna kaka nekrvava interna čistka. Kadar pa prihajajo umazane komunističnih oblastnikov v javnost in jih nikakor ni mogoče prikriti, potem je pa to dokaz, da se v partiji dogajajo resnejše stvari. Zlasti se tedaj, če je centralni komitej sklican samo zato, da perle umazano perilo svojih članov pred svojo javnostjo.

To se je zgodilo v sedanji komunistični Jugoslaviji, kjer je Tito sklical v novembru 1959 na dvodnevno zasedanje Centralni komitej Zveze komunistov Jugoslavije. Na njem je bil Tito tudi glavni govornik. Iz sporočila komunistične uradne tiskovne agencije Tanjug so ljudje zvedeli, da je jugoslovanski komunistični diktator na zasedanju centralnega komiteja ozmerjal vse njegove člane. Pri napadu ni izbral besedi. Človek je imel vis, kakor da ima v roki mokro brisačo in z njo švrka na desno in levo.

Iz Titovih očitkov svojim najozjim sodelavcem smo zvedeli za razlog njegove jeze. Prijel jih je za tisto, kar pri komunistih mora biti najbolj trdno in je pri njih sedaj popustilo. Zaradi nediscipliniranosti. Niso se držali niti sklepev centralnega komiteja, ki so bili spre-

Francija v Evropi in Afriki

Francija se nahaja tik pred prvo eksplozijo svoje atomske bombe v afriški Sahari s čemer bo postala članica tkzv. atomskega kluba, v katerega so se doslej nepremagljivo zaklepale tri svetovne velesile: USA, ZSSR in Anglija. S to prvo atomsko eksplozijo bo Francija, tako je prepričan De Gaulle in večina Francozov, napravila spet nov korak na lestvici mednarodnega prestiža, po kateri se je vsaj med zahodnjaki povzpela že visoko po De Gaulleovem prihodu na oblast.

Medtem je Francija pod De Gaulleom preživela eno prvih resnično resnih kriz, ko se je De Gaulle odločil odstraniti iz vlade svojega gospodarskega in finančnega strokovnjaka ministra Pinaya. Že pred njim je odšlo iz De Gaulleove vlade več ministrov ali pa jih je bilo odstavljeno, večina zaradi različnih pogledov na vzgojne in gospodarske metode nove republike od onih, ki jih je postavil De Gaulle, tako da se bliža čas, ko bo, kakor kaže, okoli De Gaullea ostala samo še skupina njegovih najzvestejših golistov, okoli vodje, ki si je zastavil nalogo vzpostaviti staro veličino Francije.

General De Gaulle, ki je danes predsednik Francije, s skoro neomejeno oblastjo v svojih rokah, izhajajočo iz ustave, ki jo je sam izdelal in uveljavil nad državo, nastopa kot odločen mož, tako da čutijo tako ministri v njegovi vladi kakor tudi parlament, kakšno politično linijo si je zastavil za doseg svojega razburjenega cilja.

Celo razburjenje na pariški borzi ni moglo preprečiti usode Pinaya. De Gaulleova osebnost in njegova čast nista s tem korakom najmanj trpel; nasprotno dokazal je znova, da je on prav za prav edini gospodar Francije in njene usode in da je njegova politika politika države.

Tudi sedanji francoski parlament, ki je glasoval za ustavo, s katero si je De Gaulle pridobil tako oblast, ne sprejema brez prigovorov razvoj dogodkov, toda se trudi v soglasju s časom in razmerami prilagoditi se novim ustavnim načelom. De Gaulle se bo morda kdaj pozneje odločil, da bo "mehkeje" postopal s svojimi kritiki doma, toda trenutno je brez dvoma mnenja, da izvedba njegove zamisli o francoski veličini zne-

va vse spoštovanje na novo ustanovljene predsedniške avtoritete. Uradnih izjav v tej smeri sicer ni bilo, toda med poučenimi krogi je znano, da De Gaulle stremi za ciljem ustvaritve velike "tretje sile" v zahodni Evropi, ki naj bi vzdrževala ravnotežje med anglosaksonskimi silami in ZSSR. Geografsko naj bi ta tretja sila zajemala združeno Nemčijo, večino članic organizacije Skupnega trga in pritegnila druge države, ki bi se z njo povežale na različne načine, od Pirenejev na jugu pa vse do področij, kjer bodo kdaj določene Nemčiji vzhodne meje. Sedanji trgovinski sporazumi naj bi zato imeli in verjetno tudi imajo za De Gaullea v prvi meri politični značaj.

Pri vodenju take politike v Evropi pa se neizogibno pojavljajo resni problemi. Vsi Evropejci in prijatelji Evrope pozdravljajo pomirjenje med Francijo in Nemčijo, nastaja pa vprašanje, če bo nova, v veselo razvijajoča se Nemčija pristala na francosko vodstvo na evropskem kontinentu v politični kombinaciji, ki si jo De Gaulle lasti zase. Prav tako je veliko vprašanje, če in za koliko časa bi bilo mogoče izključiti iz Evrope anglo-ameriške politične in druge vplive. Odgovore na to in druge probleme, z mnogimi stranskimi vprašanji, bo morda mogoče najti v teku razvoja francosko-sovjetskih odnosov, na katere general De Gaulle brez dvoma namerava vplivati tudi s prvo eksplozijo francoske atomske bombe v Sahari. Hruščev mora zase seveda igrati svojo igro, ve pa nedvomno, da je general De Gaulle neuklonjiv. Dr. Adenauer niti ne predstavlja Zahodne Nemčije v tolikšni meri, v kolikšni danes De Gaulle vlada nad vso Francijo, pri njuni starosti pa je za politika kakor je Hruščev povsem naravno pravilno računati v doglednem času na spremembo razvoja v obeh državah.

Bodoča vloga Nemčije v Evropi bo v mnogem določena na bližajoči se vrhovni konferenci in sicer prej na taki konferenci, kakor pa z posameznimi medsebojnimi pogodbami na nestalnih političnih in gospodarskih temeljih današnje evropskega kontinenta. ZSSR ne bo imela sicer zadnje, bo pa imela veliko besedo pri končni odločitvi. Dvomijo, da bi De Gaulle resno mislil, da more sedaj začeti oblikovati konti-

mi "milostivimi" in raznimi punčarami-komunističnimi funkcionarkami po državi okoli, zakaj si ne bi tudi on olajšal trdot vsakdanjega življenja na račun "skupnosti". Partija nima več nobene privlačnosti, ne za mladino, ne za ostale. Ne more več nastopati z revolucionarnimi gesli, ampak mora braniti stanje, ki je slabše kot je bilo pred njimi. Ljudje vse te vidijo in takega stanja ne odobravajo. Saj danes lahko vsak človek ugotavlja, da se vsi Karadjordjevi skupaj lahko skrivajo pred Titom glede zapravljenosti in razkošja, v katerem živi rdeči maršal. In kaj so le prejšnji kraljevski namestniki, predsedniki vlad, ministri in bani v primeri s komunističnimi Kardelji, Marinki, Kraigherji, Bakariči, Rankoviči in Stamboliči ter drugimi. Navadni revčki, ki so živeli skromno in zmerno, pri sedanjih komunističnih oblastnikih, ki so se "borili za enakost vseh" pa sedaj tako razkošje na račun trepečega delovnega ljudstva!

Za vse to je Tito vsa leta vedel. Saj dobro pozna svoje najozjete sodelavce in osebne prijatelje. Nikdar doslej ni proti njim glede tega ukrenil prav ničesar. Ravno obratno: Še možnosti jim je dal, da so si lahko še bolj "opomogli". Zato bodo morda imeli najbolj prav tisti, ki so mnenja, da je zadnji Titov napad na člane Centralnega komiteja samo navidezen, samo pesek v oči ljudem, da naj bi videli, da je Tito kot nosilec komunistične diktature na strani tistih, ki si jim godi krivica, ki si s trdim delom služijo vsakdanji kruh in da bi nerazpoloženje ljudskih množic od svoje osebe odvrnil proti centralnemu komiteju in njegovim članom. Zato da jih je tudi tako hudo ozmerjal, v resnici pa proti njim ni ničesar storil.

Izgovorjene so bile hude besede, za njimi je pa vse ostalo kakor je bilo. In v deželi "Danski" bo gniloba mrdela še naprej ter se širila od vrha navzdol.

Delal je in dela načrte in njegovo načrtovanje se odraža v težavah, na katere zadeva, ki pa jih brez velikih naporov premaguje zaradi močne avtoritete, ki si jo je pridobil z novo ustavo. De Gaulle dobro ve, da mora, predno bo mogel dvigniti silo in prestiž Francije na naslednje stopnje v mednarodnem svetu, najprej doma doseči popolno gospodarsko obnovo in to pod vodstvom države. Na tak način si je mogoče razlagati, zakaj je De Gaulle žrtvoval Pinaya in njegova vero v popolnoma svobodno gospodarstvo.

De Gaulleova politika o samoopredelitvi alžirskega muslimanskega prebivalstva je med enim milijonom francoskih kolonov v Alžiru v severni Afriki povzročala že od De Gaulleovega prihoda na oblast veliko nezadovoljstvo, ker so bili zaradi propagande francoske vojske v Alžiru, ki je dvignila De Gaullea na predsedniški položaj pred dobim poldrugim letom, varani, da De Gaulle nasilno, z vojaškim udarcem uničil najprej gverilce, potem pa še prisilil ostalo muslimansko prebivalstvo Alžira na pokorščino Franciji.

K temu nezadovoljstvu je pripomogel v nemajhni meri tudi De Gaulle sam, ker je vztrajno izjavljal, da je Alžir del francoskega kontinentalnega ozemlja in ga zato nikakor ni mogoče smatrati za francosko prekomorsko posest, kateri bi bilo mogoče podeliti v bližnji ali daljni bodočnosti kakršno koli samostojnost. Alžir da je namreč samostojen kakor je samostojna Francija, ker je del francoske države.

Ker je potem De Gaulle pod pritiskom razvoja razmer v severni Afriki — nemajhno vlogo pri tem igrajo Angleži,

Kriza med Kubo in Zahodom narašča

Na Kubi se položaj razvija v notranjo in zunanjo krizo karibskega področja z veliko naglico. Glavni pobornik tega razvoja navzdol je revolucionarni predsednik Fidel Castro, ki ga morajo po vsem časopisju, na radiu, televiziji in v govoru naslavljati z doktor.

Kmalu po svojem prihodu na oblast iz kubanskih gozdov se je Castro, kakor znano, obdal ali moral obdati s komunisti vseh značajev, tako da so ga polagoma popolnoma omrežili in se danes že več ne more izmotati iz njihovih mrež. Uvedel je tkzv. agrarno reformo, z njo razbil velika posestva nasadov sladkornega trsa, uničil druga vepodjetja, ki so dajala kruh vzgojno zaostalemu in nepraktičnemu južnjaškemu kubanskemu prebivalstvu. Ker se je sprivil tudi na podjetja tujih držav, zlasti na ameriška, se je v USA v kongresu začelo gibanje za ukinitve uvoza kubanskega sladkorja v USA. Ker je USA najmočnejši potrošnik kubanskega sladkorja in ker je sladkor največji kubanski dohodek — poleg turizma —, bi USA mogla samo z ukinitvijo uvoza sladkorja in prepovedjo ameriškega turizma na Kubo spraviti to otoško državo v gospodarsko na kolena.

Seveda se je pri tem bati sovjetskega skoka na otok, s čemer bi si ZSSR z največjo lahkoto pridobila strateško silovito važno postojanko med obema ameriškim celinama in komaj nekaj desetnih kilometrov oddaljeno od znamenitega Cabo Cañaverala. Tega si USA ne more tvegati, zato je Eisenhower objavil, da USA ne namerava podvzeti nobenih gospodarskih ukrepov proti Kubi.

Komunizem pa si na Kubi kljub temu ustvarja postojanko, kar je razvidno iz dejstev, da so si najodločilnejša mesta v državi, vojaški in finančni upravi prilastili komunisti. Poleg tega bo ZSSR letošnjo pomlad odprla eno svojih največjih industrijskih razstav tostran Atlantika.

Do še večje napetosti na tem področju je Castro privedel s svojim televizijskim napadom na Španijo in USA, ko je prvi očital, da pomaga kubanskim nasprotnikom Castra, drugi pa, da se pripravila na invazijo otoka. Med Castrovim televizijskim demagoškim govorom, ki je trajal pet ur, se je pojavil pred kamerami španski poslanik na Kubi, Lojandio in zahteval od Castra, da mu dovoli odgovor na njegove napade po televiziji. Castro mu tega se-

Amerikanci in tuniški Burguiba — deloma spremenil svoje načrte in sedaj objavlja, da se bodo muslimani v Alžiru imali pravico opredeliti, se je tudi med vrhovi francoske vojske v Alžiru začelo gibanje proti De Gaulleu, ki je privrelo do vrhunca z izjavo francoskega letalskega generala v Alžiru Massuja, ki jo je dal nekemu nemškemu častnikarju — nemškemu, kar je še bolj prizadelo De Gaulleov Pariz — da je De Gaulleova politika v Alžiru napačna.

De Gaulle je dal Massuja takoj poklicati v Pariz, kjer ga je odstavil, na njegovo mesto pa postavil generala Crepina. Vrhovni poveljnik v Alžiru general Challe je dobil ukaz preprečiti z najstrožjimi ukrepi sleherne nemire proti Parizu, kar je tudi storil, ko se je preteklo nedeljo spustila na alžirske ulice množica najprej študentov, za njimi pa ostalega francoskega prebivalstva in se spustila v borbo s francosko vojsko. V neredih je bilo ubitih nad 20 ljudi, več desetih pa ranjenih. Izgredniki so se potem zakopali na dveh mestih alžirske prestolnice za barikaade, kjer so jih francoske čete obkobile in jih držale obkoljene še v torek. Po vsem ostalem Alžiru je medtem vladal mir, razen v mestu Oran, kjer pa je francoska vojska že prvi dan zadržala nemire.

Za pomiritev duhov in za doseg sporazuma s francosko vojsko v Alžiru je De Gaulle poslal v Alžir svojega predsednika vlade Debreja, medtem ko namerava uporniškega generala Massuja prestaviti v francosko Zahodno Afriko.

Zanimivo je, da se je v istem Alžiru, ki je pred dobim poldrugim letom dvignil De Gaullea na oblast, začelo gibanje za njegovo zrušitev.

veda ni dovolil, pač pa ga je izgnal s Kube, ki jo je moral Lojandio zapustiti v 24 urah. Istočasno je odpoklical iz Madrida kubanskega poslanika. Lojandio je na televiziji zmerjal s "falangistom, nečastnežem, reakcionarjem, napadalcem, barbarom, predstavnikom tiranije in ostankom fašizma."

Kubansko časopisje pa je napadlo USA in jo "opozarja", da "bodo ameriški vojaki, če se izkrcajo na Kubi, cepali po otoku kakor muhe" in je "dajal majhen nasvet, naj raje napade ZSSR, Kubo pa pusti pri miru."

Eisenhower je zaradi teh dogodkov poklical na posvet v Washingtonu ameriškega veleposlanika Fullbrighta ter je imel z njim in zunanjim ministrom Herterjem daljšo konferenco o položaju na Kubi in na karibskem področju. S te konference je bilo objavljeno, da USA proti Kubi ne bo podvzela gospodarskih ukrepov, "da ne bi trpelo kubansko prebivalstvo", izjav glede vojaške intervencije za zaščito ameriškega kontinenta pred zakrinkanim vdorom komunizma pa iz Bele Hiše niso dali, razen te, da proučujejo možnost aplikacije določil medameriške organizacije proti Castrovem režimu, če bi nadaljni razvoj zahteval resno obrambo ameriškega kontinenta proti komunizmu.

Prav tako so v Pentagonu objavili, da ameriška vojska ne bo zapustila svojega oporišča Guantamano na Kubi, "da ne bi padlo v roke sovražniški sili". Čeprav doslej Castro še ni zahteval umika ameriške vojske z oporišča, so o tej možnosti razpravljali že v ameriškem kongresu, v Beli Hiši in v Pentagonu. Prav tako je vojska že pripravila svoj načrt za tak slučaj.

V Washingtonu je bila podpisana varnostna in obrambna pogodba med Severno Ameriko in Japonsko. Z njo je Japonska za prihodnjih 10 let vključena v zbor 42 zavezniških držav, s katerimi ima Severna Amerika slične obrambne pogodbe za zaščito miru in svobode v svetu.

Biv. argentinski predsednik Juan Perón, ki živi v izgnanstvu v mestu Trujillo v Dominikanski republiki, se je odločil za potovanje v Evropo. Od španske vlade je dobil dovoljenje za naselelitev na otoku Malaga. Pred odhodom v ponedeljek je izjavil, da odhaja v Evropo kot turist ter da misli tam obiskati več držav, nato se pa zopet vrniti v Dominikansko republiko.

Spomin na škofa Rožmana

Smrt škofa Rožmana je bolešno odjeknila povsod, kjer so ga poznali. To pričajo poročila o spominskih slavnostih, ki jih dobivamo še kar naprej. Na njih govorniki navajajo lepe lastnosti, ki jih je imel pokojni cerkveni dostojanstvenik ter poudarjajo njegovo veliko in edgovorno delo, ki ga je opravljal med komunistično revolucijo ter sovražno okupacijo. Zlasti pa njegov neustrahšen nastop proti komunizmu.

Danes objavljamo poročilo o spominskih komemoracijah v ameriški vojaški šoli ter Društva prijateljev Jugoslavije v Parizu.

Maša za pok. škofa dr. Rožmana v vojaški šoli v Monterey

Tudi v vojaški šoli za tuje jezike v Monterey, California, so slovesno počastili pokojnega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Dne 24. novembra 1959 je vojaški duhovnik, polkovnik Peter Rush, opravil slovesno sv. mašo za dušnico. V pridigi je slavil pokojnega kot velikega cerkvenega voditelja, neustrašnega protikomunističnega borca, ki je v največjih nevarnostih za svoje lastno življenje učil svoje ljudstvo o resnični pogubnosti komunističnega nauka in sistema. Navajal je škofovo dobroteljsko med vojno, ko je bila škofija pod fašistično in nacistično okupacijo ter opisal strašno Kalvarijo Slovencev med okupacijo in komunistično revolucijo. Službe božje in zajtrka, ki je sledil, so se udeležili poleg učiteljev slovenskega jezika na šoli tudi drugi Slovenci, ki živijo v Monterey ter nekaj Srbov in Hrvatov ter drugih prijateljev Slovencev.

Spominska proslava Društva prijateljev Jugoslavije v Parizu

Društvo prijateljev Jugoslavije v Parizu, ki ga je pred leti ustanovil slovenski francoski maršal Franchet D'Esperey, združuje odlične francoske osebnosti iz političnega, gospodarskega ter družbenega življenja, ki so prijateljsko naklonjeni do narodov Jugoslavije. To društvo je doslej vedno prirejalo javne sestanke v čast odličnim jugoslovanskim protikomunističnim osebnostim, kadar so prihajale v Pariz. To so napravili vselej, kadar je bil pok. škof dr. Rožman na obisku v Evropi in pravtako predsedniku Narodnega odbora za Slovenijo dr. Kreku, ko se je zadnjič mudil na evropskem kontinentu.

Smrt škofa dr. Rožmana je zato vzbudila žalost tudi pri članih Društva prijateljev Jugoslavije, ker so ga vsi šteli med velike prijatelje francoskega naroda. Zato je odbor društva sklenil prideriti javno komemoracijo za škofa dr. Rožmana.

Spominska proslava je bila 16. januarja t. l. pod predsedstvom francoskega veleposlanika Roberta de Dampierre-a ter so se udeležile odlične francoske osebnosti. Pred izbranim občinstvom je direktor slovenskih duhovnikov v Franciji g. Nace Čretnik v tridesetminutnem govoru prikazal delo in lik pokojnega škofa dr. Rožmana, za njim je pa podpredsednik Društva prijateljev Jugoslavije, Jean Bourgojn v navdušenem govoru prikazal nacionalno problematiko slovenskega naroda — tudi Koroške — ter podal okvir, v katerem je deloval pokojni škof dr. Rožman.

Spominsko proslavo je zaključil slovenski pevski zbor z žalostinko Gozdčič je že zelen.

Slovenci v domovini, ki so imeli na božični dan navaden delavnik, so iz Pariza slišali božična voščila, ki jih je za Božič 1959 še pred svojo smrtjo sestavil škof Rožman. Kajti v svojem božičnem govoru preko pariške radijske postaje je g. Nace Čretnik v oddaji za Slovenijo zaključil svoj govor z besedami:

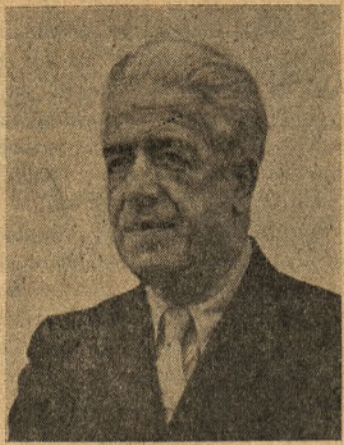
“Teško bi Vam nocoj izrekel lepša voščila, kakor jih je za letošnji Božič napisal nekaj dni pred svojo smrtjo pokojni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.”

Zatem je prebral škofovo božično voščilo, ki se začneja z besedami: “V tihoti in revščini svete noči...” To voščilo je objavila tudi Svobodna Slovenija v božični številki.

Aunerin Bevan, vodja levega krila angleških laboristov in podpredsednik laboristične stranke, je bil pred dobrim mesecem operiran. Po operaciji se mu zdravstveno s'anje nikakor ne more povrniti. Je še vedno v bolnišnici in so njegovi osebni ter politični prijatelji resno v skrbeh za njegovo življenje.

Pavle Masič umrl

Prejšnji četrtek, 21. januarja t. l. smo imeli kot navadno zvečer sejo uredniškega odbora. Gradivo za prihodnjo številko smo že določili in razvrstili. Tedaj pa je prišlo v Slovensko hišo sporočilo, da je malo prej umrl na svojem stanovanju v ul. Grenaderos 61, v Buenos

Aires Pavle Masič, biv. narodni poslanec. Novica o njegovi nepričakovani smrti nas je vse globoko zadela in pretresla. Nihče ni mogel verjeti, da se je to res zgodilo, čeprav je bil Pavle v zadnjem času precej slab in je zlasti vročino v prejšnjih tednih zelo težko prenašal.

ZIVLJENSKA POT IN DELO

Pok. Pavle Masič je bil tako doma, kakor tudi med slovensko skupnostjo v Buenos Airesu znana osebnost. Rodil se je 29. junija 1893 v Ljubljani. Po ljudski šoli je tam študiral učiteljske. K vojakom so ga poklicali v 17. pehotni polk ter ga dodelili v službo k Južni železnici na Tirolsko. Službovanje pri železnici ga je tako pritegnilo, da je ostal kar pri njej in ni pozneje iskal službe v poklicu, za katerega se je pripravljaj na učiteljsko. Pri železnici je služboval na različnih mestih. Najprej na Tirolskem, pozneje pa tudi na Slovenskem. Med drugim je bil tudi šef na žel. postaji v Grobelnem. Ko je po letu 1918 jug. železniška uprava prevzela Južno železnico, je tudi Pavle Masič prišel v državno žel. službo. V glavnem je služboval na železniškem ravnateljstvu v Ljubljani. Vodil je med drugim odsek, ki je preizkuševal železniške nesreče. V uradniški karieri je dosegel inšpektorski položaj.

V železniški službi je bil med pionirji strokovne železničarske organizacije, ki je sprejela program Slovenske ljudske stranke in ga z vso doslednostjo med železničarji tudi širila in uveljavljala. Postal je tako predsednik Prometne zveze, ki je pod njegovim predsedstvom priborila slovenskim železničarjem marsikatero socialno pridobitev. Kot predsednik Prometne zveze je prišel v stike z vodilnimi možni SLS. Pri njih je užival polno zaupanje kot zanesljiv, zaveden in odločen pristaš.

Poleg dela v strokovni organizaciji se je pok. Masič živo udeleževal tudi pri železničarski zadrugi. Da se je ta zadruga tako mogočno razmahnila ter je bila nazadnje mogočno gospodarsko podjetje z milijonskimi obrati, je v nemali meri zaslug tudi neumornega dela pok. Pavla Masiča.

Vse to delo je nujno moralo pok. Pavleta privedi tudi v še večje udejstvovanje v stranki sami. Tako ga je SLS poslala pod županovanjem dr. Jurija Adlešiča kot občinskega svetovalca v ljubljanski občinski odbor, leta 1938 je pa bil na listi JRZ izvoljen v Ljubljani za narodnega poslanca kot zastopnik slovenskih železničarjev.

Med komunistično revolucijo je bil odločno na protikomunistični strani. Pod Italijani je moral pretrpeti marsikatero ponižanje in gorje s svojimi sinovi v internaciji v Gonarsu, nacisti so ga pa tudi za dalj časa zaprli in nad njim znašali svojo surovost v zaporih. Pred slovensko javnostjo je odločno nastopil dne 3. maja 1945, ko je bil na zborovanju slovenskega parlamenta na Taboru tajnik tedanjega zbora, ki je oklical slovensko državo v sestavi federativne Jugoslavije.

Vojna leta tudi pok. Pavletu niso prizanesla. Srečno družinsko življenje, ki si ga je ustvaril z go Ivano, roj. Pukelstein, in ki so jo pomnoževali sinovi Pavle, Ciril, Janko, Dorček ter hčerka Milica, je zavila žalost ob novici, da so sina Pavleta, je bil tudi v službi pri železnici, ubili komunisti. Pred njimi se je pok. Masič s sinovoma Cirilom in Jankom odpravil na Koroško, sin Dorček — bogoslovec — je pa tja odšel z ostalimi domobranci. Pozneje je z njimi tudi delil isto usodo: Angleži so ga vrnili komunistom, ti so ga pa z ostalimi slovenskimi fanti pobili.

Za očeta v begunstvu in za mater do-

ma je bila to tako globoka rana, da se do smrti ni povsem zacejila. V begunstvu so Pavla Masiča Titovi komunisti zasledovali še v taboriščih ter ga je tudi on moral zapustiti. S pok. Francotom Kremžarjem je dobil zavetje v cistercijskem samostanu v Stamsu. Od tu je leta 1948 odšel v Italijo. Ravno tedaj je pa Argentina za nekaj časa ustavila emigracijo ter je zato pok. Masič moral čakati na odhod v Argentino v Rimu vse do leta 1950, ko je 14. avgusta prišel v Buenos Aires. Prva tri leta je bil zaposlen po tovarnih, leta 1953 je pa nastopil službo v Dušnopastirski pisarni v Buenos Airesu. V njej je ostal do svoje smrti.

V tej pisarni je razvil vse svoje organizatorne sposobnosti. Udeleževal se je pa vidno v raznih organizacijah in društvi demokratičnih Slovencev. Tako v Društvu Slovencev, v Družabni pravdi, kjer je bil v letih 1953-1954 predsednik, nato pa vse do svoje smrti predsednik nadzornega odbora. Deloval je tudi v Južnoameriški Baragovi zvezi. Sploh je bil delaven član slovenske skupnosti do zadnjega dne. V vodstvu SLS je bil član Poverjenjstva SLS za Argentino.

Vse njegovo delo je označevala tista lepa lastnost, ki je vedno manj: vestnost in točnost. Če je dal besedo, jo je do pičice izpolnil: kar je obljubil, je napravil z železniško točnostjo in vestnostjo. Bil je v službi skupnosti in na srcu mu je najbolj bila njena trdnost, edinstvo in tesna povezanost. Vse za slovensko ime, za slovenskega človeka, za ugled slovenski. Bil je v resnici mož dela, mož molitve in zvestobe. Živel je resnično iz vere in nemalokrat je dejal: Vsak dan sem pripravljen. Zelo mu je bilo hudo, ker je bil na stara leta tako sam in je imel svojo življenjsko družico tako daleč. Pa je svojo bol zaprl v svoje srce, Marsikdaj je bila bolečina tako huda, da mu je solza zalila oči in se razlila po licu.

V zadnjih letih je večkrat tožil o boleznih v želodcu. Trpel je tudi na hudi astmi in srce mu je začelo pešati. Nazadnje je tudi povsem oslabeo in v četrtek 21. jan. 1960 je za vedno prenehalo biti ob devetih zvečer.

POGREB

V petek in v soboto do devete ure zjutraj je pok. Pavle Masič ležal na mrtvaškem odru v hiši na Grenaderos 61 v Bs. Airesu. Tja so ga hodili kropiti rojaki od vseh strani ter izrekat sožalje njegovima sinovoma Cirilu in Janku ter ostalim sorodnikom. Pok. Pavle Masič je ležal v krsti sredi venec in cvetja. Na levi strani krste je bil velik venec z napisom “Zalujoča soproga”, na desni strani pa enak venec od otrok. Sledili so veneci vnukov, ostalih sorodnikov ter podjetji, v katerih sta zaposlena pokojnikova sinova. Ko so krsto zaprli so nani položili iz belih nagelnov napravljen šopek v obliki križa. Svojemu staremu očetu ga je dal v zadnje slovo ugovor najljubši vnuk Nani. Na krsti je bil tudi slovenski šopek s trakovi v narodnih barvah.

Pogreb je bil v soboto zjutraj ob desetih. Pogrebne svečanosti so se začele z molitvijo rožnega venca, nakar je sorodnik pok. Pavla Masiča kaplan v San Justu g. Janez Langus ob asistenci novomašnika g. Toneta Pintariča in bogoslovca g. Primoža Lanusa izmolil molitve za umrlega ter blagoslovil krsto. Sorodniki ter člani SLS in Družabne pravde so nato dvignili krsto ter jo ponesli na mrtvaški avto. Izpred hiše je neposredni zavod zavil proti veličastni baziliki sv. Jožefa na Trgu Flores.

Bazilika sv. Jožefa je bila vsa ovita v črnino, ter razkošno razsvetljena. Na velikih črnih zavesah, ki so visele izpod stropa pred glavnim oltarjem, je bil napis “Pavle Masič”, vred glavnim oltarjem pa postavljen visok katafalk.

Ko je prišel pogrebni spreved pred baziliko, je krsto s truplom pok. Masiča tam že pričakoval župnik bazilike sv. Jožefa Msgr. Davis Auletta z enim od svojih kaplanov. Ta je nosil križ, za njim je pa nato župnik Msgr. Auletta s slovenskima župnikoma gg. Gregorijem Malijem, Stankom Škerbecom, kaplanom Janezom Langusom in dr. Lojzetom Starcem spremljal krsto vse do katafalke.

Mašo za dušnico za pok. Masiča je imel g. Janez Langus. Asistirala sta mu g. dr. Lojze Starec in bogoslovec Primož Langus. Po maši je g. Janez Langus ob asistenci g. župnika Gregorija Malija in g. dr. Lojzeta Starca izmolil pred katafalkom molitve Reši me.

Župnik bazilike sv. Jožefa je nato v spremstvu slovenske duhovščine sprem-

ljal krsto s truplom pok. Pavleta Masiča do izhoda iz bazilike. Ko so jo polagali na mrtvaški voz, je v visokem zvoniku mlo zaklenkal mrtvaški zvon. Njegovi odsekan glasovi so se izgubljali v velemestnem hrupu. Pavle Masič je pa tedaj nastopil svojo zadnjo pot k zaslužnemu počitku na pokopališču Čakarita.

Na pokopališču je pogrebni spreved zavil kar naravnost proti tistemu delu, kjer sedaj pokapajo mrtlice. Tam je bilo izkopanih že več grobov. Eden od njih je bil določen za Pavleta Masiča. Njegova sinova, sorodniki ter člani SLS in Družabne pravde so dvignili krsto z mrtvaškega voza ter jo ponesli do groba, vanj so jo pa položili grobarji.

Pred odprtim grobom je opravil pogrebne molitve ter blagoslovil zemljo, ki je sprejela vase požrtvovalnega slovenskega javnega delavca, g. Janez Langus. Zatem je pa prvi povzel besedo g. Jože Jurak. Govoril je v imenu slovenske duhovščine, Dušnopastirske pisarne, Južnoameriške Baragove zveze ter slovenskega bogoslovja v Adroguaju. Omenjal je pokojnikove vrline, ki so krasile njegovo življenje. Naglašal, da je bil vzoren, zvest in pošten mož, ki je v delo dajal več kar bi kot uradnik moral, v delo je vlagal tudi srce. V nadaljnjih izvajanjih je poudarjal Masičeve zasluge za razvoj Dušnopastirske pisarne in naglasil, da je ponovno prihajal s predlogi in nasveti za zboljšanje dela v pisarni. Povedal je dalje, da je bil pok. Masič globoko veren slovenski mož, ki je vedno živel po naukih sv. Cerkve ter redno dnevno prejel sv. zakrament. Tako je bil vedno pripravljen na polaganje računa o zemskem življenju in delu pred Bogom. Svoja izvajanja je zaključil z zatrdilom, da se ga bo slovenska duhovščina vedno hvaležno spominjala v molitvi.

Miloš Starec je imel poslovlilni ogovor v imenu Narodnega odbora za Slovenijo, vodstva Slovenske ljudske stranke ter strankinega Poverjenjstva za Argentino. V govoru je naglašal, da je pok. Masič pripadal Slovenski ljudski stranki, t. j. tisti stranki, ki je več desetletij vodila usodo slovenskega naroda. Od vstopa vanjo pa do svoje smrti je bil zvest njenim načelom, ki jih je širil in uveljavljal v vsem svojem življenju in na vseh svojih položajih. Bil je v resnici mož zvestobe načelom, idealom. Z enakom vnmemo je delal na uresničenju strankinih idealov in načel kot navaden član, ali pa na položajih, kot predsednik močne Prometne zveze, ali kot občinski svetovalec stolnega mesta Ljubljane, ali kot narodni poslanec beograjskega parlamenta ali kot tajnik slovenskega parlamenta 3. maja na Taboru. Pa tudi v izseljenstvu je ostal zvest svojim idealom. Saj je večino dneva skozi več let preživel pri delu v Dušnopastirski pisarni, kjer je med slovenskimi knjigami, slovenskimi časopisi, slovenskimi ploščami ter pri zvestem spremljevanju vsega izseljenjskega življenja našel svoj drugi dom.

V imenu vseh strankinih pristašev v izseljenstvu in v domovini mu izveka najglažljivo zahvalo za vso zvestobo, ki jo je vedno ohranjal strankinim načelom, in za vse delo, ki ga je opravil za slovenski narod v domovini ter v izseljenstvu.

Dr. Julij Savelli se je od pok. Pavla Masiča poslovil v imenu Društva Slovencev in Slovenskega pevskega zbora Gallus. Naglašal je, da je lahko pokojnik tudi član Društva Slovencev vzgled ostalim članom, ker je tudi v težkih okolištnih vedno vestno izpolnjeval svoje članske dolžnosti. Prav tak je pa bil tudi kot podporni član Gallusa.

Zadnji govornik je bil Maks Jan. Govoril je v imenu Družabne pravde. V svojih izvajanjih je poudarjal veliko pokojnikovo ljubezen do delavskega stanu. Delavstvo mu je to ljubezen vračalo s svojo ter ga je leta 1938 imenovalo “delavskega poslanca”. Omenjal je dalje pokojnikovo delavnost v Družabni pravdi, ki jo je vodil v letih 1953 in 1954 z veliko spretnostjo tako, da so ga člani po izteku njegovega predsedniškega mandata prosili, naj najde način, da bi bil še naprej organizaciji v pomoč. Pavle Masič jim je ustregel ter je bil do smrti predsednik nadzornega odbora Družabne pravde. Končno je govornik naglasil, da so vse pokojnikovo delo označevale naslednje lepe lastnosti: dosledna načelnost, nenehno iskanje pravice, stanovska zvestoba in vesel značaj. Komaj so utihnile poslednje govornikove besede, so se že približali grobarji od sosednjega groba, ki so ga pravkar zasuli ter so v nekaj minutah opravili svoje delo tudi pri grobu pok. Masiča.

ARGENTINA

V Buenos Aires je prišel v nedeljo 24. t. m. na tridnevni obisk predsednik združenih mehiških držav Adolf López Mateos. Na mednarodnem letališču Ezeiza ga je sprejel predsednik republike dr. Frondizi z vsemi člani svoje vlade ter visokimi vojaškimi in cerkvenimi dostojanstveniki. Navzoči so bili tudi člani diplomatskega zbora, častna četa letalstva z godbo in zastavo je pa visokemu gostu izkazala vojaške časti. Predsednik mehiške republike je po prihodu naslovil poslanico na argentinski narod, v kateri je poudarjal tesno povezanost ameriških držav in njihovo skupno usodo. Med njegovim bivanjem v Argentini mu je predsednik dr. Frondizi izročil najvišje argentinsko odlikovanje ogrlico reda Osvoboditelja San Martina, poslanska zbornica je pa imela njemu na čast slavnostno zasedanje, na katerem je Adolf López Mateos tudi govoril.

V Buenos Airesu se je prejšnji teden mundil šef tiskovnega urada Bele hiše v Washingtonu, James Hagerty. Bil je sprejet tudi pri predsedniku republike, dr. Frondiziju. Njegov prihod v Buenos Aires je v zvezi s pripravami za obisk severnoameriškega predsednika Eisenhowerja Argentini koncem prihodnjega meseca. — Kot smo že poročali bo prišel Eisenhower v Argentino dne 26. februarja. Na letališču Ezeiza ga bo pričakoval, sprejel ter pozdravil predsednik republike dr. Frondizi z najvišjimi civilnimi, vojaškimi in cerkvenimi dostojanstveniki. Sprejem na letališču bo od 12.45 uri. Eisenhower bo še istega dne popoldne obiskal predsednika dr. Frondizija v vladni palači, ki mu bo nato predstavil tudi člane diplomatskega zbora. Naslednjega dne zjutraj bo Eisenhower najprej položil venec na spomenik Osvoboditelju San Martinu na Trgu San Martin, nato bo pa odšel na slavnostno sejo poslanske zbornice, na kateri bo tudi govoril. Iz Buenos Airesa bo v spremstvu dr. Frondizija odšel z helikopterjem v največje morsko kopališče Mar del Plata, od tu dalje bosta pa oba predsednika potovala v avtomobilu v Bariloche, odkoder bo gen. Eisenhower odpotoval s svojim spremstvom naravnost v Čile. Gornji program dopolnjujejo vse dni, ki so določeni za bivanje gen. Eisenhowerja v Argentini, z razgovori obeh predsednikov, razni sprejemi in slavnostne pojedine ter druge prireditve.

Notranji minister dr. Vitolo je v razgovoru s časnikarji izjavil, da je za marčne volitve v glavnem že vse pripravljeno. Volilni imeniki so napravljene ter je v njih vpisanih okoli 10.112.268 volilcev. Volitve bodo povsem svobodne ter bo za red in nemoteno njihovo izvedbo jamčila vojska kot vedno doslej. Politične stranke bodo za volitve uživale največje ugodnosti na pošti, železnicah, za volilno kampanjo bodo pa imele na razpolago tudi radijske postaje.

ADENAUER V ITALIJI

Adenauer je pretekli teden prišel na petdnevni obisk v Rim, kjer se je z italijansko vlado nameraval dogovoriti za skupen nastop na vrhovni konferenci, ki bo v maju v Parizu, proti ZSSR glede problema Berlina in obeh Nemčij. Italijanska vlada se je izmikala odločni zaslombi neizprosnega Adenauerjevega stališča proti sovjetom, in to po nalogu USA in predvsem Anglije. Skupno poročilo o konferenci je zato izzevalo v splošnih frazah o skupnem nastopu na vrhovni konferenci “po načelih zahodnih zaveznikov v okviru NATO itd.”

Adenauer je obiskal tudi papeža Janeza XXIII. ter mu je v 40 minutni avdienci med drugim izjavil, da “čuti, da je Bog izbral v današnjem času nemški narod za branik Zahoda proti komunizmu”. Papež Janez XXIII. je podelil Adenauerju za nemški narod svoj blagoslov in izjavil, da želi njemu kot dinamičnemu državniku in dobremu katoličanu vse najlepše za bodočnost.

Ker sta Segni in Adenauer izdala po konferenci samo splošno poročilo o stališču Italije proti ZSSR na bodoči vrhovni konferenci in ker je tudi papež imel ob priliki Adenauerjeve avdience striktno nepolitični govor, je razvidno, da je Adenauer na svojem petdnevem obisku v Rimu in Vatikanu dosegel le delni uspeh.

Rojaki so nemo zrlji v gomilo, ki je nastala pred njimi in v kateri je dobilo zadnji počitek plemeniti slovensko srce. S topla mislijo so še enkrat pobžali spomin na dragega prijatelja — poštenega ter zvestega slovenskega moža — nato pa z boljo v duši zapustili pokopališče.

Novice iz Slovenije

Na sestanku članov Odbora za komunalne zadeve pri Stalni konferenci mest v Beogradu so ugotovili, da porabijo mesta v Jugoslaviji 49% vse proizvodnje električne energije. Ker pa je razdelilno omrežje električne energije nezadostno in zastarelo, so leta 1958 izgradili okoli 100 milijonov kilovatih ur električne energije, kar predstavlja 20 milijard din družbene proizvodnje. Zato so udeleženci sestanka bili mnenja, da je treba zagotoviti kakih 100 milijard din za modernizacijo in razširitev omrežja za preskrbo mest z električno energijo.

Zasebni proizvajalci smejo prodajati zasebnikom samo tiste alkoholne pijače, ki so jih dobili s predelave svojih pridelkov oziroma proizvodov. V mestih, industrijskih in drugih potrošnih središčih pa zasebnikom alkoholnih pijač sploh ne smejo prodajati. Takšni so najnovejši predpisi.

Bosna in Hercegovina ima po najnovejših podatkih 3.276.000 prebivalcev. Leta 1947 jih je imela 2.5 milijona, tri milijone je pa presgla leta 1955.

Prihod domačih in inozemskih turistov v Postojno je iz leta v leto večji. Pa bi jih prišlo še več, če bi jih v Postojni mogli kje prenočiti. Da bi temu nedostatk odpomogli, so že lani začeli graditi več hotelov, turistično društvo se pa resno bavi z mislijo zgraditi žičnice na Nanos.

Komunisti v Ljubljani niso dali dovoljenja škofu Vovku za potovanje v

Rim. Je še kar naprej pod budnim nadzorstvom tajne policije, ki mu je zapečnila tudi poročilo, ki ga je po redni poštini potil poslal v Rim o verskem življenju v njegovi škofiji.

V Jugoslaviji so lani pridelali okoli 250.000 vagonov sladkorne pese kar je dalo približno 23.500 vagonov sladkorja. Da bi zvišali domačo proizvodnjo sladkorja, ki je nujna zaradi povečane porabe, je investicijska banka v Beogradu odobrila kredite za zgraditev 13 novih sladkornih tovarn. Največ teh tovarn bo v Sremu, Bački in Banatu. Sladkorno tovarno bo pa dobila tudi Slovenija in sicer bo stala v Ormožu. Njena letna proizvodnja bo dosegala 20.000 ton belega kristalnega sladkorja, kot postranski proizvod pa bo dala 9.000 ton suhih rezancev sladkorne pese in 6.300 ton melase. Proizvodnja kampanja tovarne je preračunana na 100 dni. Sladkorno peso mislijo pridelovati v okoliših 33 km na področjih okrajev Maribor in Murska Sobota in v sosednjih predelih Hrvaške.

V Jugoslaviji, t. j. zlasti v Sloveniji in Dalmaciji, je bilo v prvih šestih mesecih lanskega leta skoraj 50.000 več turistov, kakor v istem razdobju leta 1958. Največ jih je bilo iz Austrije, Zahodne Nemčije, Italije in Velike Britanije. Za temi prihajajo Severna Amerika, Švica, Francija, Švedska in Nizozemska.

"Kamniški zbornik" je lani že petič izšel. V njem so objavljeni lepo-

SLOVENC V ARGENTINI

SAN LUIS

Nas Slovence je močno pretresla žalostna novica o smrti našega škofa dr. Gregorija Rožmana. Še tukajšnji domačini, ki so ga poznali, so izražali Slovencev sožalje. Posebno je prizadela ta vest sanluiskega škofa monsignorja dr. Pasqua.

Brž, ko je zvedel za to žalostno novico, je takoj sporazumno s stolniškim župnikom g. Bledelom objavil, da bo pontifikalna črna maša za pokoj njegove duše 16. decembra, to je en mesec po smrti, in tukajšnji stolnici. Za ta dan je škof povabil vse slovenske duhovnike, službojoče v tej škofiji, da naj se te maše udeležijo. Prišli so gg. Ogrin Janez, župnik v Lujanu, njegov brat Tone, kaplan na isti fari, Zupančič Lojze, župnik v San Franciscu, Jambrovič Avgust, župnik v Justo Darač, Novak Franček, kurat bolnišnice v San Luisu; le g. Lovše se zadušnice ni mogel ude-

ležiti.

Ob asistenci vseh imenovanih slovenskih duhovnikov je bral sv. mašo sam škof dr. Pasco. Udeležili so se je prav vsi Slovenci, živeči v San Luisu, in veliko domačinov.

G. Novak Franček je pa že poprej organiziral črno peto sv. mašo v isti namen v isti stolnici 2. decembra za Slovence. Tudi ob tej priliki so se Slovenci radi odzvali in se tako skupaj v zbrani molitvi spominjali velikega pokojnika.

Nam Sanluisčanom bo ostal umrli škof dr. Rožman še posebno v lepem spominu, ko nas je vendar tako malo, pa nas je prišel večkrat obiskat in med nami preživel več dni, tako da se je z vsakim lahko pogovoril. Med nami bo vedno ostal tak, kot je bil: velik Slovenec, Bogu vdan pastir in ljubeč oče trpečih beguncev. Živel bo kot vzoren svetilnik nam in našim znanjem.

Uspela mladinska prireditev na Pristavi

Slovenska mladina, organizirana v Slovenski fantovski zvezi in Slovenski dekliski organizaciji priredi vsako leto v novembru že tradicionalno mladinsko prireditev z javnim nastopom fantov, deklet, naraščanja ter telovadcev. Tako je bilo pripravljeno tudi za novembrski mladinski dan. Tedaj pa je slabo vreme javni nastop slovenske mladine prepredilo in je bila lahko samo družabna prireditev.

Slovenski fantje in dekleta so pa že tedaj napovedali, da bodo javni nastop slovenske mladine izvedli, kakor hitro bodo imeli primerno nedeljo na razpolago. In ta je bila dne 24. januarja t. l. Lepo sončno vreme je kljub visokemu datumu v mesecu — pri družinah z otroki se to močno pozna, ker je prevoz z omnibusi sedaj precej dražji kot je bil in je več družin, ki morajo za dohod za pristavo s svojimi otroki porabiti več kot 100 pesov, nekateri pa tudi niso vedeli, ker časopisi zaradi poštne stavke prejšnji teden še niso prišli do njih, je kljub temu privabilo na pristavo lepo število ljudi. Bilo jih je nad 500.

Javni nastop na mladinski pristavi, ki so jo začeli sedaj tudi urejati ter je sprednji del že betoniran, so začela dekleta. Članice Slovenske dekliske organizacije iz Morona so pod vodstvom gđe. Olge Prijateljve lepo izvajale simbolično vajo ge Eme Kessler-Blejčeve: "Slovenka sem, Slovenka čem ostati". Navdušeno ploskanje rojakov naj bo dekletom vzpodbuda za bodoče delo.

Naslednjo točko so imeli naraščajniki iz Morona. Na telovadišče so strumno prikorakali pod vodstvom svojega učitelja Avgusta Čopa ter dobro nastopili z njegovo vajo. Škoda, da k telovadbi ne prihaja še več fantičev. Njihov nastop bi bil potem še bolj učinkovit. "Tam kjer teče bistra Zila" je bila sim-

bolična vaja, ki jo je prav tako sestavila ga Ema Kessler-Blejčeva, izvajala so jo pa z vso nežnostjo dekleta iz Lanusa pod vodstvom gđe. Milke Burja. Nastop lanuških deklet je pričal, da je v Lanusu v slovenskem naselju mladina krepko na delu.

Naslednjo točko so imele naraščajnice. Bile so iz vseh slovenskih naselij. Nastopile so s prostimi vajami s slovenskimi trakovi in so žele splošno odobranje, kakor tudi gđe. Anica Mehle, ki je vodila njihov dobro pripravljen nastop.

Ko so prikorakali na telovadišče telovadci Avgust Čop, Milan Zajec, Rok Kurnik, Matevž Vodnik in Mirko Berčič, so jih rojaki navdušeno pozdravili ter nato s ploskanjem spremljali vsako njihovo vajo. Njihov nastop je vsem živo klical v spomin veličastne telovadne nastope, ki so jih Slovincem doma pred komunisti pripravljali Orli in Sokoli. Škoda, da neumorni in požrtvovalni Avgust Čop ne more dobiti še več telovadcev za svojo telovadno vrsto.

Za telovadci so nastopila še dekleta pod vodstvom gđe. Olge Prijateljve. Bilo jih je kar precej in je njihov prihod na telovadišče sprožil val odobranja in ploskanja. Po rajalnih obhodih so dekleta izvajala gimnastične proste vaje. Vajo, ki so jo izvajale naraščajnice pred telovadci in zadnje prosto vajo, s katero so nastopila dekleta na mladinskem dnevu, sta sestavili gđe. Anica Breznik in Marjanca Škulj.

S tem je bil nastop slovenske mladine na mladinski pristavi končan, telovadci so pa nato izvajali še vaje na drugo in krogih ter tudi za te nastope želi splošno odobranje in priznanje.

Rojaki sa nato posedli okoli miz ter ostali do večernih ur na družabni prireditvi. Za dobro postrežo so poskrbeli fantje in dekleta.

slovni prispevki ter politično, narodopisno in gospodarsko gradivo tega okraja.

"Slovenski dom" je še predvojno društvo Slovencev v Zagrebu. Ima okoli 1000 članov, kar je zelo malo od 25.000 Slovencev, kolikor jih je v Zagrebu. Društvo ima več sekcij, od katerih delujeta zlasti dramska in pevka. V dramski se najbolj udeležuje nestor slov. gledaliških igralcev Hinko Nučič, pevsko sekcijo pa vodi pevovodja Danilo Danev. Slovenski dom ima tudi sekcijo Triglav v Karlovcu z 200 člani in Bazovica na Reki tudi z 200 člani.

Bohinjsko jezero je s površino okoli 3.2 kv. kilometrov največje jezero v Sloveniji, največja njegova globina je pa 49 m. Jezero je zelo bogato na ribah, zlasti na postrvih, jezerskih zlatovčevah, jezerskih ameriških in potočnih prstvih, menkih, ki dosežejo 70 do 80 cm, ter težo do 2 kg, klenih, pisaneh, črnookicah itd. Jezerskih zlatovčev nalove letno okoli 2.000 kg ter z njimi zalagajo domača gostišča. Jezero upravlja in gospodarsko izkorišča Uprava gojitvenih lovišč LRS, ki ima v Bohinju velik ribogojni obrat z letno zmogljivostjo 2 milijona iker. Večji del proizvodnje tega obrata vložijo vsako leto v jezero. Lani so n. pr. spustili v jezero nad pol milijona umetno vzrejenih jezerskih zlatovčev.

Ljubljanski grad je privlačna iz let-

niška točka ne samo za Ljubljačane, ampak tudi za vse izletnike, ki prihajajo v Ljubljano. Zgradili so ga v zgodnjem srednjem veku, pozneje večkrat prezidavali, leta 1814 pa spremenili v ječo. V njej je bil med drugim zaprt znani italijanski pisatelj Silvio Pellico, kot tajnik tajnega karbonarskega društva, med prvo svet. vojno pa med drugimi rodoljubi Ivan Cankar. Za preuredbo gradu so že pred vojno napravili načrte. Najbolj znan je Plečkov pod naslovom "Ljubljanski grad — slovenska Akropola". Po drugi svet. gradu zgradili grajsko restavracijo. Z nadaljnjo preureditvijo gradu se ukvarja sedaj Zavod za ureditev stare Ljubljane. Za preureditev grajskih prostorov je več načrtov in mnenj. Večina je za to, naj bi grajske prostore preuredili v velike dvorane, razstavne prostore, za razne umetno-obrtno delavnice in za povečanje grajske restavracije. Z izvajanjem teh načrtov bo pa mogoče začeti šele potem, ko bodo za 50 družin, ki žive še na gradu našli stanovalna druga. Nekateri so se zavzemali tudi za zgraditev vzpenjače na grajsko planoto, večina je pa proti temu ter zagovarja zgraditev velikega dvigala.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

SLOVENC I P O S V E T U

ČILE

Slovesna zadušnica za škofom dr. Rožmanom v Čilu

Novico o smrti škofa dr. Rožmana smo v Čilu razmeroma pozno prejeli. Šele, ko je prišel tednik "Svobodna Slovenija", se je pričela širiti novica od ust do ust med tukajšnjimi Slovenci. Na vse je napravila najgloblji vtis. Vsi smo dobro poznali našega nadpastirja, saj nas je dvakrat obiskal v Čilu. Na četrto nedeljo v decembru smo se zbrali v cerkvi bolnice El Salvador v Santiagu pri č. s. Vincenciji. Sveto mašo zadušnico je opravil slovenski dušni pastir g. Franc Fekonja ob asistenci župnikov g. Ludvika Tomazina in dr. Antona Trdana. Po sv. maši je imel žalni govor župnik Ludvik Tomazin. Orisal je življenje škofa dr. Rožmana in zlasti predstavil vso težo križa, ki ga je moral nositi naš škof, zlasti na večer svojega življenja v begunstvu v Avstriji in v izseljenstvu v Severni Ameriki. Izmolili smo Reši me, potem pa je cerkveni zbor pod vodstvom g. Martina Maroša zapel pretresljivo žalostinko škofu v slovo. K sv. maši so prišli skoro vsi Slovenci. Tudi tisti, ki se drugače ne udeležujejo naših skupnih prireditev.

ITALIJA

Podravnatelj Zavoda za širjenje vere v Rimu, Monsg. dr. Maksimilian Jezernik je v začetku meseca decembra 1959. naredil doktorat iz prava z oceno summa cum laude. Tako je Monsg. Jezernik dvema dosežanjima doktoratoma iz filozofije in misionologije dodal še tretjega iz prava. Iskreno častitam.

Radijski postaji v Rimu in v Vatikanu prenašata redne slovenske oddaje, ki jih poslušajo Slovenci v svobodnem svetu in za železno zaveso. Posebno močna je rimska oddaja, ki jo je mogoče sprejeti tudi v Južni Ameriki. Naš gor-

nik in raziskovalec Dinko Bertoneclj jo je ujel celo na Antarktiki.

KANADA

V slovensko faro Marije Pomagaj so se vpisali: Družina Stanko Bohte z Anico roj. Kastelic ter sinom Jožetom iz Vinje vasi v Beli Krajini; dekleta: Zožca Butara iz Cerkelj pri Krki, Zožica Štrukelj iz Štrukljeve vasi, Zinka Munich in Jožefina Ferk ter fantje: Silvester Miljavec iz Kočevja, Jožef Jurković iz Kočevja, Alojz Maznik iz St. Ruperta na Dol., Lambert Polajzer iz Ptuja ter Ciril Furlan.

V slovensko šolo pri župnji Marije Pomagaj so vpisali 104 otroke. Razdeljeni so na pet oddelkov. V prvem razredu je 33 otrok, v drugem 22, tretjem 24, četrtem 15 in petem 10 otrok. Za šolo so napravili učni načrt in ga vodstvo šole hoče tudi uresničiti. Zato bodo učenci ob koncu prvega in drugega polletja delati izpit.

Z novim šolskim letom se je slovenska šola v New Toronto odcepila od župniške šole Marije Pomagaj v Toronto. Odcepitev ni narekovalo le organiziranje nove slovenske fare v tem mestnem naselju, ampak tudi pomanjkanje prostorov in velika oddaljenost od središča mesta. Letos se je v slovensko šolo v New Toronto vpisalo 32 učencev, ki so razdeljeni v tri razrede. V prvem je 16 otrok, v drugem 5, v tretjem pa 11. Zadnji razred je namesto lazarista Kopača prevzel Blaž Potočnik, ki s pomočjo gđe. Norme Anzele vodi tudi petje slovenski šoli.

Organiziranje nove slovenske fare v New Toronto lepo napreduje. Rojaki pridno zbirajo prispevke, da bi z graditvijo cerkve čimprej lahko začeli. Za ta namen je bil določen tudi dobiček od predstave Savinških "Grč" v dramizaciji Zdravka Novaka, ki je bila

Vsak teden ena

DEKLE NA SRED MORJA...

Dekle na sred morja rada bi moja bla, jaz sem pa fant za to, plavam po njo.

Rada bi moja bla; plavat ne morem več, čolnič naredil bom, plaval po njo.

20. decembra t. l. Od tej prilike je bil tudi srečolov.

ANGLIJA

Slovenski rojaki v Angliji so imeli lani v jeseni na obisku tri slovenske duhovnike iz Rima in sicer: Msgr. dr. J. Belej, visok uradnik v Vatikanu, je ves september pomagal v dušnem pastirstvu v Rochdaleu in Haslingdenu, v znanem vseučiliškem mestu Oxford je pa na petem svetovnem kongresu zgodovinarjev-patristov predaval dr. J. Vodopivec, profesor na vatikanski univerzi in v Bedgordu je bil na obisku pri sorodnikih Marko Kranjc. Vsi so obiskali prostore Slovenskega doma v Londonu.

FRANCIJA

Poročili so se. V Parizu: Stanislav Korošec iz Sv. Trojice nad Cerknico in Alojzija Ključar iz Blok; Herman Bizjak iz Otlice in Marta Krapež iz Kovk pri Ajdovščini. V Trstu sta sklenila zakonsko zvezo Alojzij Perenič in Marija Žitko. V Grenoblu Janez Slovenec in Belgijka Gislene Delval. V Lyony Slavko Guštinčič iz Tatr in Danila Sila iz Gornjega Vremena in v Marseille-u Štefa Udovič in Jolanda Dodič. Oba iz Obrova pri Ilirski Bistrici.

V Marseille-u je srečno prestal operacijo prekmurski rojak Msgr. Jožef Kerec, biv. apostolski vikar na Kitajskem.

Iz Francije so odšli: V Kanado družina Jakoba in Marije Totter, v Avstralijo pa Marijan Saksida iz Zelenege hriba ter Anton Tomšič iz Knežaka.

NIZOZEMSKA

Pevsko društvo Zvon v Limburgu je slavilo 30 letnico ustanovitve. Ustanovil ga je pok. p. Teotim, velik prijatelj Slovencev, in mu dobil tudi prvega pevovodjo Holandca, Geizer-ja. Za njim so se pevovodje menjali in so v glavnem bili Holanci. Tako je Holandec tudi sed. pevovodja J. Willems. Je učitelj na srednji šoli, slovensko petje pa goji z ljubeznijo. Med vojno je bilo društvo ob nacistični okupaciji Nizozemske tudi prizadeto. Izgubilo je zastavo, harmonij in veliko notnega gradiva za cerkvene in narodne jemi. Peti je smelo samo pri mašah, nikjer pa javno nastopati.

ZAHODNA NEMČIJA

Na področju Oberhausen-a in okolice je prevzel dušno pastirstvo za slovenske izseljence g. Ciril Turk, dosežanj stolni kaplan v Salzburgu. Slovenskega izseljenskega duhovnika g. Janeza Zdešarja je pa med počitnicami nadomestoval dr. Nace Lavrenčič, podravnatelj solnograškega bogoslovja.

Prispevajte v fiskovni sklad

nosti, kjer je bilo videti tudi slovenske skavte in njihovo lepo urejeno taborišče.

V soboto zvečer so skavti zakurili velik ogenj, okoli katerega se je zbralo veliko število gostov. Vsaka narodna skupina je nastopila s svojo točko. Slovenska skupina je izvajala kratko komično igro, ki je vsem navzočim izredno ugajala. — V nedeljo je sodniški zbor, sestavljen iz vodij vseh narodnostnih skupin, pregledal taborišča in izvršil oceno. Slovenska skavtska četa je dosegla častno drugo mesto. Prvo mesto so dosegli Estonci, tretje mesto pa Madžari.

Slovenski skavti so to priložnost zelo lepo izrabili za to, da so v svojem taborišču napravili malo, zelo okusno razstavo. Na njej so bili številni lepi fotografski posnetki naše domovine, fotografije skavtskih taborov, ki so bili pred leti doma, skavtski znaki, knjige i. t. d. Največjo pozornost sta vzbujali dve večji lutki, oblečeni v slovensko narodno nošo. Ker ni take razstave priredila nobena druga skupina, je razumljivo, da je razstava naše mladine vzbujala veliko pozornost in pomagala urediti slovensko ime.

Slovenski skavti so ob tej priložnosti lepo zastopali svoj narod in zaslužijo vso pohvalo.

Lep uspeh slovenskih skavtov

V začetku letošnjega leta (1., 2. in 3. januarja) so emigrantske skavtske organizacije imele v Parque Pereyra pri Buenos Airesu veliki mednarodni tabor ali jamboree. Udeležila se ga je tudi Zveza slovenskih skavtov pod vodstvom Marjana Trtnika. Poleg Slovencev so še sodelovali: Armenci, Estonci, Belorusi, Poljaki, Madžari, Ukrajinci in Litvanci.

Tabor je zelo lepo uspel in je poglabil prirsne zveze med emigrantsko mladino, ki je morala zapustiti s svojimi starši domovino, da se umakne komunističnemu nasilju. Tudi na tem taboru se je pokazala skavtska disciplina in iznajdljivost. Vsaka narodna skupina je morala postaviti jambor, na katerega so obesilo njih zastavo. Dalje so morali postaviti več oltarjev, da so mogli skavti, ki so različnih ver, redno opravljati svoje verske dolžnosti, kar spada med glavna skavtska načela. Vhod i taborišče, ki je bilo posejano s šotori, je bil okrašen z zastavami zastopanih narodov. Na primernem kraju je bil pripravljen ogromen prostor za taborni ogenj. Prostor je bil pripravljen tako, da je tabornemu ognju lahko prisostvovalo okoli dva tisoč ljudi. Slovenska skupina, ki je bila med vsemi skupinami najmlajša, je dobila čast-

no nalogo, da sredi tabornega prostora postavi križ in večno luč. To nalogo so odlično opravili. Kakšen ugled uživajo slovenski skavti, dokazuje zlasti dejstvo, da vodstvo jamborreja ponudilo vodji slovenskih skavtov Marjanu Trtniku, ki pa je to čast odklonil in prepustil vodstvo vodji estonskih skavtov. Taborne slovenosti so se začele v soboto, 2. januarja ob osmi uri zjutraj. Čete skavtov in skavtinj so prikorakale na veliki prostor, kjer je stal križ. Slovensko skavsko četo je vodil Andrej Bodnar. Tu je bilo nato dviganje zastav ob zvokih skavtske fanfare. Na srednjem jamboru so dvignile svojo zastavo tudi argentinske skavtinje, ki so zastopale argentinsko skavtsko organizacijo. Zanimive komentarje je vzbujalo dejstvo, da sta bili dve zastavi popolnoma enaki, t. j. slovenska in beloruska. Vodje narodnih skupin so prizgali večno luč, vodniki posameznih čet pa so podali poročilo. Za Slovence ga je podal Andrej Bodnar.

Tabora se je udeležilo okoli 600 skavtov in skavtinj. Prisostvovalo pa mu je mnogo občinstva. Navzoči so bili tudi časnikarji, zastopniki časopisnih agencij in televizijske postaje, ki je nato naslednji črtek oddajala taborne sloves-

GORISKA IN PRIMORSKA

V Gorici so ustanovili šolski odbor, ki bo branil koristi slovenskega šolstva na ozemlju Goriške. Ta odbor, ki je nepolitičen, sestavljajo zastopniki raznih organizacij. Dosedaj sestavljajo ta odbor naslednje organizacije: Sindikat slovenskih šolnikov, Duhovska zveza, Slov. Demokratska zveza, Slov. katoliška skupnost in Slov. kulturna in gospodarska zveza. Sedanji odbor je pozval še druge organizacije, naj pristopijo kot članice v šolski odbor.

Na prvem kulturnem večeru, ki ga je priredilo SKPD v Gorici je predaval g. Vinko Zalepel s Koroške. Pozaval je v besedi in barvnih slikah lepote švice in Dolomitov. Pred pričetkom predavanja se je predsednik SKPD z lepimi besedami spomnil umrlega ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Gledalci so napolnili dvorano do zadnjega kotička in z zanimanjem sledili predavanju.

IZ TEDNA V TEDEN

V Venezueli so odkrili novo zaroto proti sedanji vladi. Vanjo je bilo zapletenih 22 častnikov ter 72 civilistov. To se je zgodilo ob drugi obletnici zrušitve vlade Péreza Giméneza.

Anton Segni, sedanji predsednik italijanske vlade, je znova uveljavil svoj vpliv v izvršnem odboru italijanske krščansko-demokratske stranke. Pri konstituiranju vodstva stranke, se je od 19 članov vodstva 12 izjavilo za njegovo politično smer. Sredinci imajo v vodstvu stranke 4 člane, vodja levega krila stranke, Amintore Fanfani pa samo tri. Za predsednika stranke je bil izvoljen Luigi Gui, ki je tudi odločen Segni-ev pristaša.

OBESTILA

Društvo Slovencev. V pisarni D. S. naj dvignejo pošto: Ahčin Igor, Ašič Verica, Bitežnik Štefanija, Bizjan Anton, Blejč Ema, Ivančič Roza, Jeriha

Lado, Kregar Janez, Kozel Jakob, Kukovica Anton, Lesar Janez, Lesar Luis, Mizerit Martin, Mizerit Martina, Ogorenc Franc, Ribnikar Eva, Sega Franc, Uršič Alfredo.

Posmrtniški prispevek. S smrtjo g. Pavla Masiča je zapadel 57 primer posmrtniškega prispevka v izplačilo.

Društvo Slovencev ponovno opozarja in prosi vse člane društva, da čimprej poravnajo zaostalo članarino in posmrtniške prispevke. — Društvo ne more brez potrebnih denarnih sredstev v polni meri vršiti svoje naloge. Tudi ne more in ne sme izplačati posmrtnine za one umrle člane, ki ob smrti ne bi imeli poravnave članarine in posmrtniške prispevke.

Sedaj 2 najnovejša hladilnika

BLED

Oglej si ju pri

Novak P

Cerrito 2245, Lomas del Mirador

Lojze Novak

izključno zastopstvo

FOTO OPTIKA
BRUERAAvda. de Mayo 311, Ramos Mejia
svetuje in se priporoča.

SOLIDNE CENE IN DELO

Če se boste sklicevali na tale oglas, boste pri nakupu dobili 20% popusta.

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

ODBOR "NAŠEGA DOMA"
V SAN JUSTU

vabi vse člane in prijatelje, ki so s svojim delom v letu 1959 pripomogli k doseženim uspehom, na DRUŽINSKI "ASADO" dne 31. januarja ob 16. uri v društvenih prostorih.

tako močna, da mu je na njegovem grobu počilo srce. Novak je tudi v tej stvari pokazal, da je mojster v analizi in opisu najbolj skritih utripov človeškega srca.

Zdravko Novak je v šotoru štev. 216 opozoril na silovito trpljenje slovenskih ljudi v koncentracijskem taborišču smrti na otoku Rabu. Pisatelj je bil tam med njimi, zato njegov opis verno razodeva strahote tega množičnega slovenskega grobišča.

Tenč je ljudski pisatelj, se pravi, človek, ki ga najbolj zanimajo dogajanja na slovenski vasi pred nekaj desetletji, ko se je vse dogajalo še v nekakšni slovenski patriarhalnosti. Iz tedanjih let je pograbil pereč problem slovenske vasi: pravdarstvo. Lepo ga obdela in sprta kmeta spravi skupaj, da tako tudi utre pot v srečno družinsko življenje otrokoma prej sprtih kmetov. Črtico je ilustriral akad. slikar Grance Gorše.

Pesniška imena v letošnjem Zborniku so pa Stanko Janežič, Vladimir Kos in Sloško Srebrnič.

Stanko Janežič, je v Zborniku objavil močno pesnitev Neznana gomila. Prav bo prišla slovenskim izseljencem po svetu za junijske spominske prireditve.

Vladimir Kos je iz družine emigrantskih slovenskih pesnikov najbolj plodovit. Letos je za Zbornik zopet napisal več močno doživetih pesmi iz daljnje Japonske, kjer živi in deluje. Gotovo je že čas, da bi dobili zbirko svojih najboljših pesmi. Med ostalimi slovenskimi poezijami bi zavzemale častno mesto.

Slavko Srebrnič je v svojih Dveh fantastičnih pesmi ostal sebi zvest: Je mojster v risanju občutja in premišljevanja svojega srca.

To so pisatelji in pesniki, ki so sodelovali pri Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1960. Niso sicer vsi, vendar jih je lepo število, ki pričajo, da slovenska svobodna beseda v svobodnem svetu živi in ne kaže še prav nolenih znakov, da bi hotela umreti.

SENZACIJA!

PRVIČ POD MILIM NEBOM!

CIUADADELSKI ODER in FARNI ODER v SAN JUSTU bosta skupno uprizorila na dvorišču Našega doma v San Justu v soboto 13. februarja ob 20.30 uri

Franceta Klinarja:

PLAVŽ

zgodovinsko dramo iz narodne preteklosti v 3 dejanjih. Nastopa 30 igralcev.

Vstopnice se dobe v predprodaji pri upravitelju Našega doma.

V slučaju slabega vremena se bo predstava vršila naslednjo soboto 20. februarja ob isti uri. Inštalirane bodo gledališke zvočne naprave.

Vabimo vse starše, da pripeljejo s seboj zlasti odraslo mladino, da bo poznala veliki doprinos in žrtev našega kmeta, ki je nastanek jeseniške železne industrije izbil tuju, iz rok!

ZAHVALA

vsem, ki so se spomnili pok. gospoda

PAVLETA MASIČA

v njegovi boleznini ob smrti. Posebna zahvala gospej Marnovi in g. Hafnerju za njuno skrb v boleznini in smrti. Prav tako družini Rant za prostor, kamor so hodili kropiti pokojnika njegovi znanci in prijatelji. Lepa hvala č. g. Janezu Langusu za molitve ob krsti, mašo zadušnico in opravljene molitve ob grobu, č. g. župniku bazilike Flores, č. gg., ki so asistrali pri maši in pogrebu. Zahvala gg. V. Čeču, Mavriču in dr. Bercetu za njegov zadnji obisk v pokojnikovi boleznini, govornikom pri odprtem grobu č. g. Jožetu Juraku, gg. Milošu Staretu, dr. Juliju Savelliju, Maksu Janu, in vsem ostalim, ki so pokojniku stregli v boleznini in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Sinova: Ciril in Janko Masič

Buenos Aires, 23. januarja 1960.

Zbornik - Koledar Svobodne Slovenije
za leto 1960

NAŠA BESEDA IN PESEM

je vsako leto v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije poglavje, ki je namenjeno slovenskim pisateljem in pesnikom v emigraciji. V njem so objavljena njihova najnovejša dela ter je v neki meri to poglavje tudi nekaka slika ustvarjalne sile svobodnih slovenskih umetnikov.

P. Bernard Ambrožič je iz Avstralije prispeval za Zbornik-Koledar duhovito "Literarno igračkanje". Kakor lansko leto, mu je tudi za letošnji Zbornik dalo snov njegovo uredniško delo pri raznih revijah. Tokrat pri znanem predvojnem listu slovenskih Orlic Vigred. Pa tudi v svoja začetna dijaška leta je segel in jih povezal s sedanjo njegovo življensko stvarnostjo v Avstraliji ter nam na primeru svojih pisem pove, kako je bil včasih svet velik, danes v dobi eksplorerjev in sputnikov pa tako majhen. "Literarno igračkanje" bodo vsi brali z zanimanjem, na številnih mestih se pa tudi pristrčno nasmejali duhovitim Ambrožičevim domisljam.

Stanko Kociper je v Zborniku objavil odlomek iz drugega romana cikla "In svet se vrti naprej" Huda ura. Opis "hude ure", ki je prišla ob prihodu nemške vojske v Slovenske gorice ter resnične hude ure, ki se je razbesnela nad tem lepim koščkom slovenske zemlje in ko je tam v noči padel tudi prvi strel na nemškega vojaka ter "se je tako začelo" tudi v tem delu Slovenije. Namreč revolucija, ki so jo sprožili komunisti tedaj, ko so Nemci napadli Sovjetsko zvezo. Delo očituje vse vrline Kociprove leposlovnosti in ga bodo ljudje z zanimanjem brali.

Ivan Korošec je za letošnji Zbornik napisal zopet odlomek iz bojev slovenskih protikomunistov s komunističnimi nasilniki. Tokrat je opisal nesrečne dogodke, ko sta na terenu trčila skupaj po nesreči dva protikomunistična oddelka

ter se v prepričanju da napadeta komuniste bila z nepopisnim junaištvom skoro do zadnjega moža. Opis teh bojev in trpljenja, ki je spremljalo slovenske borece ter zločin, ki so ga komunisti zagrešili s požigom ambulante, v kateri so bili protikomunistični ranjenci, so pisani tako močno, da tisti strahotni čas kar zaživi pred nami v grozi.

Božo Kramolc je po poklicu akademski slikar. Vsaj največkrat beremo poročila o njegovih uspešnih razstavah v Kanadi. Je pa tudi izvrsten pisatelj, ki vsako leto obogati Zbornik s kakim svojim najnovejšim delom. Letos je napisal črtico Ženske. Je to tako toplo pisana stvar, kakor, da bi jo slehernemu bralcu vzel prav iz tiste najbolj "skrite kamrice", ki jo ima vsak človek v svojem srcu. Črtica je pisana močno, doživeto in očituje mojstra tudi v leposlovnem ustvarjanju. Kramolcove Ženske bodo prav gotovo pritegnile slehernega bralca in ga bodo držale v napečnosti od začetka do konca. Delo je avtor tudi sam ilustriral.

Jože Krivec je v Treh slikah povezal problematiko slovenskega izseljenca, tokrat samega sebe, iz let pred vojno na slovenski domačiji v Halozah s sedanjo v Argentini, ko se začena slovenski življenjski vtapljati v tujem morju. Narodna zavednost lastnega otroka mu ob pismu starega očeta ob primeru rojaka, ki se je že življal v novo okolje, izsili besede: "V tem pisanju je košček živega srca, Blagoslovljen, ki ga more podariti zvestemu otroku na pot v življenje". Problem torej, ki je v vsaki emigraciji najbolj pereč.

Lojze Novak je v svoji psihološki črtici Curek časa tudi letos obdelal usodo slovenskega izseljenca v velikem svetu. Prikazal je njegovo življensko razklanost, njegovo trpljenje in bol, ki je bila ob otroku, ki ni bil njegov, a je nosil njegovo ime, in je on kriv njegove smrti,

Sv. masa za pok. Pavla Masiča bo v soboto, dne 30. t. m. v slovenski kapeli na Ramón Falconu. Društvo Slovencev vabi rojake, da se te sv. mase udeležijo v čim večjem številu.

POZIV

Giro postal za 270 pesov je prejela uprava Svobodne Slovenije od naročnika, ki ni navedel svojega imena niti na kuverti. Zato uprava zneska ne more knjižiti. Giro postal je bil oddan 13. januarja na Suc. Munro (Bs. As.) — Naročnika, ki je ta giro postal poslal, prosimo, da nam sporoči svoje ime.

Pred nakupom se posvetujte pri
Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

B U M A R S. R. L.

Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega oplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
ArgentinaCORREO
ARGENTINO
Central BFRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión Nº 4824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 613.742Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1960 za Argentino \$ 340.—

V najem oddam prazno zidano delavnico (galpon) v obsegu 100 m² v ulici Frugone 1689, CASEROS (Villa Pinerol) brez pogonske sile.

Informacije v ul. Perdriel 960,
San Martin (Lourdes).

Dne 21. januarja 1960 je odšel k Bogu po pravično plačilo naš dobri mož, oče, brat in zet,

gospod PAVLE MASIČ

Pogreb pokojnika s sv. mašo zadušnico je bil v soboto 23. t. m. na pokopališču Chacarito.

Naj v Bogu uživa večni mir in pokoj!

Zalujoci:

Ivana žena, sinova Ciril in Janko, hči Milica,

brat Stanko, snaha Majda, vnuki in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Ljubljana, Chicago, 21. januarja 1960.

Do zadnjega diha zvest Bogu, slovenski skupnosti in podjetju, ki mu je bil vdan z vsem srcem, je 21. januarja 1960 došel

gospod PAVEL MASIČ

Zvestega uradnika bomo ohranili v toplem spominu in se ga trajno spominjali pri oltarju in v molitvah.

SLOVENSKA DUŠNOPASTIRSKA PISARNA

Buenos Aires, dne 22. januarja 1960.

K Vsemogočnemu je odšel po pravično plačilo

gospod PAVLE MASIČ

biv. narodni poslanec, biv. predsednik in tačasni član nadzorstva Družabne pravde.

Vse življenje se je trudil, da bi krščunska pravičnost in ljubezen zavladali med Slovenci. Bog mu poplačaj to delo. Mi pa se ga hočemo spominjati v molitvi.

DRUŽABNA PRAVDA

Dne 21. januarja 1960 je umrl član Društva Slovencev

gospod PAVLE MASIČ

žel. inšpektor.

Med nami bo živel v svetlem spominu kot vzor vernega in požrtvovalnega Slovenca.

Ohranimo ga trajno v lepem spominu in molimo za pokoj njegove duše.

DRUŠTVO SLOVENCEV

Buenos Aires, dne 22. januarja 1960.